

Academische Werkplaats
Gezonde Leefomgeving

Lopende en afgeronde projecten in 2024-2025

www.awgl.nl/projecten

Actieve mobiliteit bij kinderen in wijken met een lage SEP

Desktopstudie

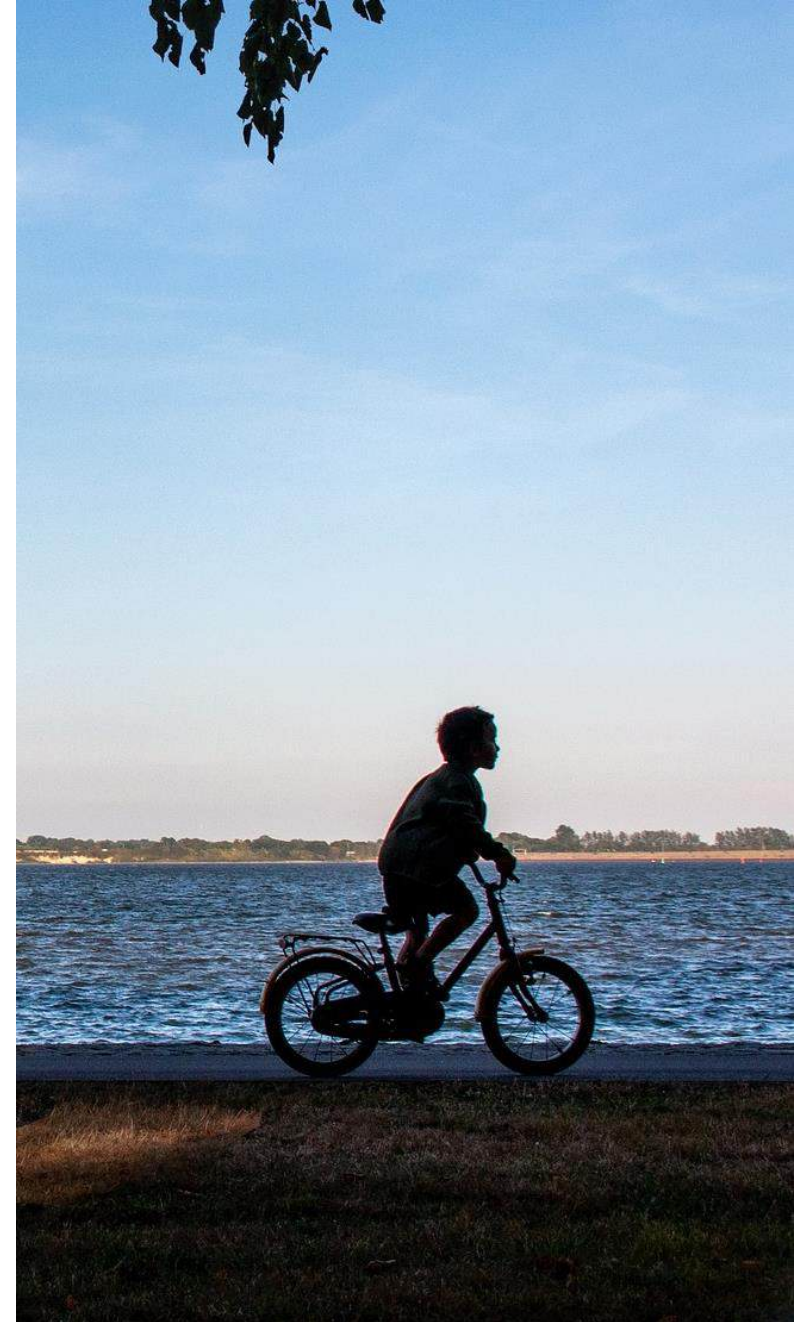
Actieve mobiliteit bij kinderen in wijken met een lage SEP

┐Onderzoeksteam

- Jacco Bastings (GGD Zuid-Limburg)
- Kahren van Eer (GGD Zuid-Limburg)

┐Belangrijke partners

- Kennispartners:
 - Nina van der Vliet (RIVM)
 - Hillie Talens (CROW)
 - Dianne Scholte (Kenniscentrum Sport & Bewegen)
- Begeleidingscommissie:
 - Marieke Dijkema (GGD Overijssel, GGD Gelderland)
 - Begeleider: Rob van Aalsburg (GGD'en Noord-Brabant en Limburg)

Motivatie

- Actieve mobiliteit naar de basisschool is erg belangrijk bij kinderen met een lage sociaaleconomische positie (SEP).
- Minder toegang tot georganiseerde sporten.
- Afhankelijk van de directe omgeving voor hun beweging.

Factoren?

Literatuuronderzoek: Interviews met experts + Search

Actieve mobiliteit bij kinderen met een lage SEP

Lage SEP

Hoge SEP

Fietst nooit

Meer

Minder

Loopt zelfstandig of
begeleid

Meer

Minder

Fietst nooit

Meer

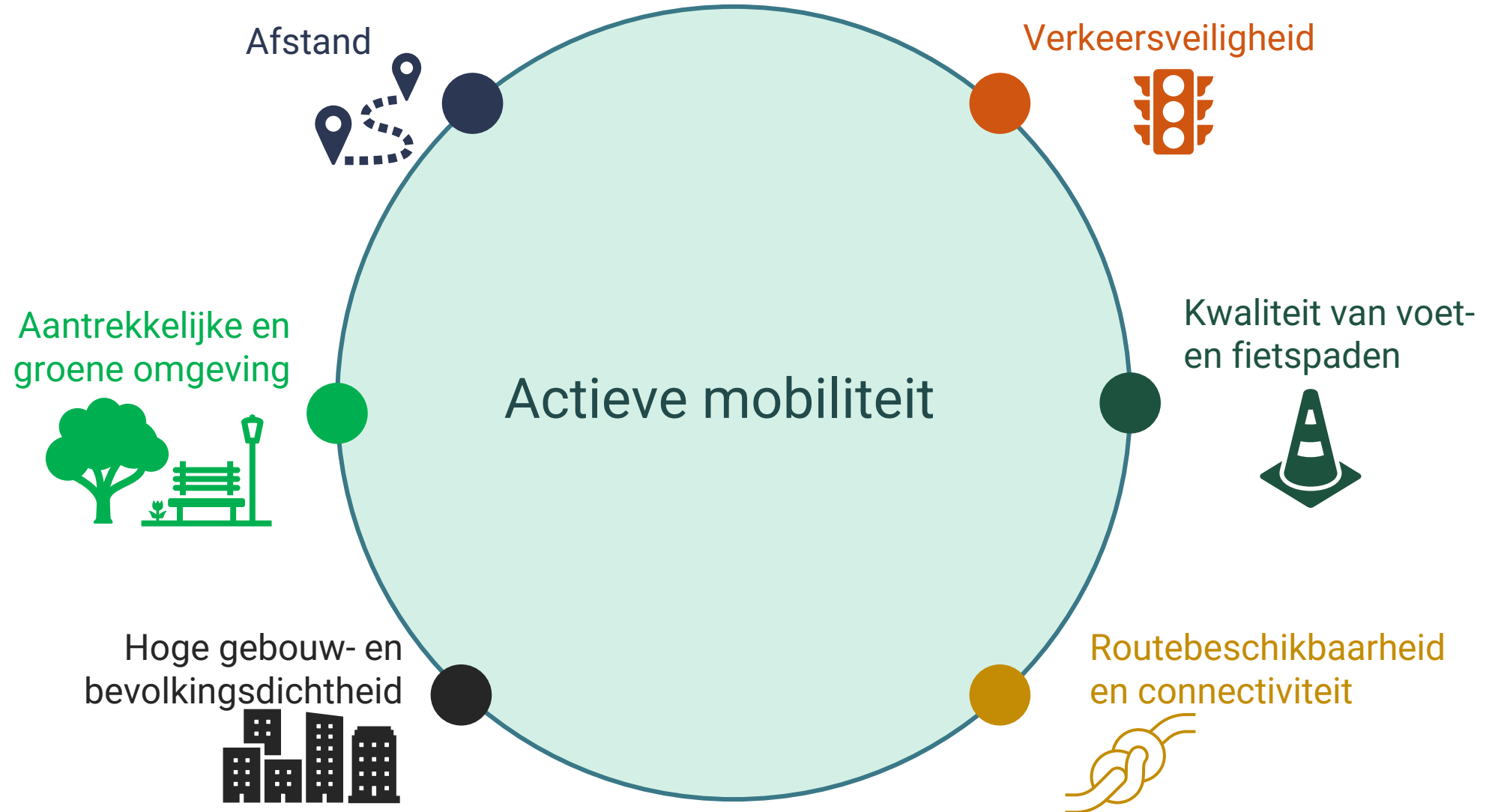
Minder

Loopt zelfstandig of
begeleid

Minder

Meer

De fysieke leefomgeving

Wat heb je ermee gedaan?

▮ Delen van kennis: rapport

Op weg naar school: De rol van de fysieke leefomgeving
in actieve mobiliteit van kinderen uit lage-SEP wijken

▮ Adviezen richting praktijk

Wat heeft je het meest verrast?

■ Dat kinderen met een lage SEP veel lopen naar de basisschool, maar dat dit wel afhangt van de mate van verstedelijking

Wat liep er anders dan verwacht?

■ De interviews met de experts: inhoud en visie

Beweegplekken in de openbare ruimte voor senioren

Onderzoeksproject

Beweegplekken in de openbare ruimte voor senioren

Onderzoeksteam

- Emma Kappé (GGD Hollands Noorden)
- Inge van den Broek (GGD'en Brabant)
- Yvonne Vendrig (UMC Utrecht)

Belangrijke partners

- Maartje Kunen (Fontys Sport Hogeschool)
- Jeroen Hoyng (Kenniscentrum Sport en Bewegen)

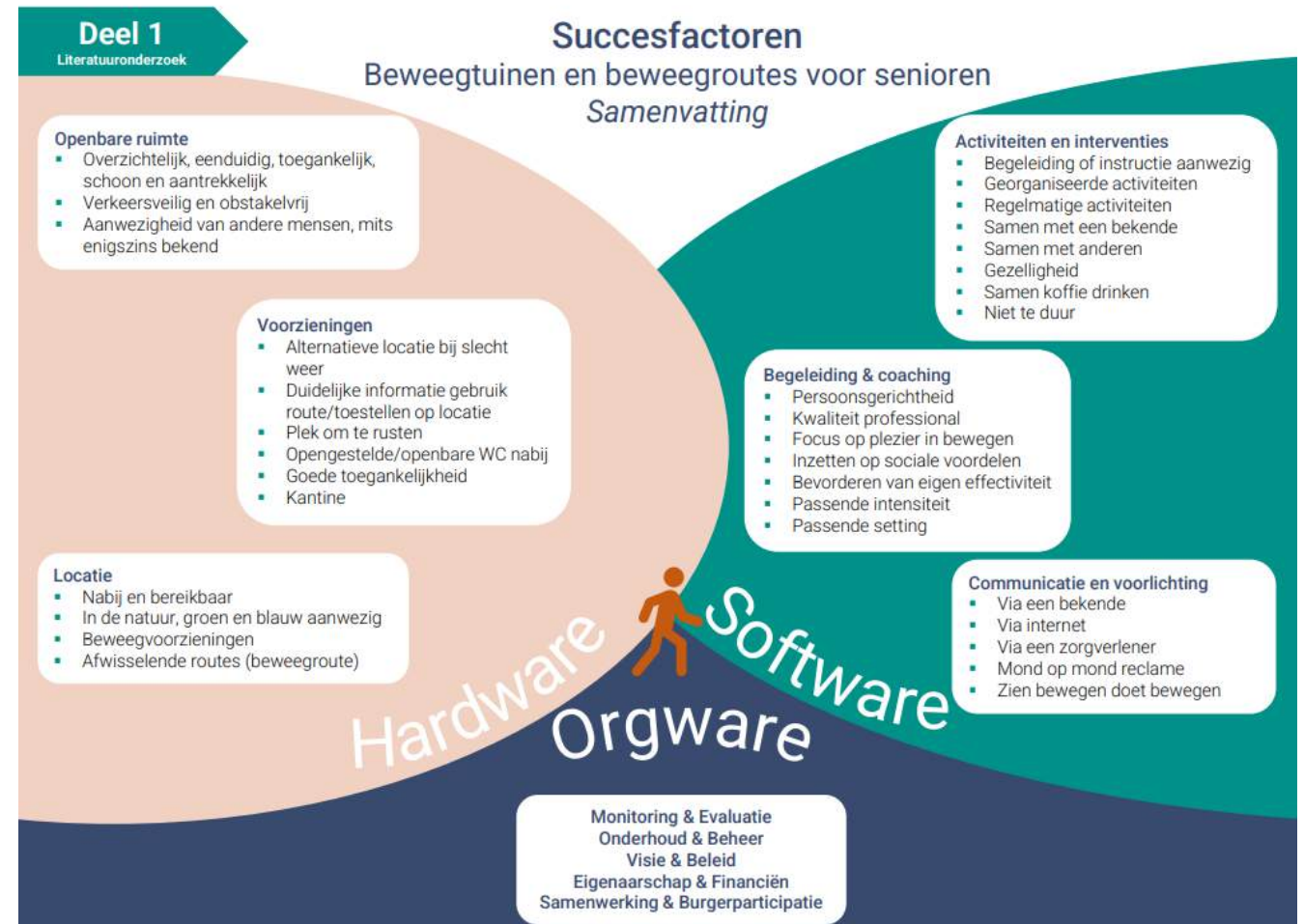

Wat heb je gevonden?

✓ Veel succesfactoren over beweegtuinen en beweegroutes zijn bekend in de literatuur én bij professionals in het domein sport en bewegen

✓ Bij de ontwikkeling:

- is er met name aandacht voor het plaatsen van de beweegtoestellen
- wordt vaak niet de kennis gebruikt van collega's en partners uit het domein sport en bewegen
- Hierdoor wordt hun kennis over software, orgware en hardware niet vooraf meegenomen

Wat heb je ermee gedaan?

Advies voor GGD collega's:

1. Betrek vanaf het begin beleidsmatige en uitvoerende professionals met kennis over en ervaring met een beweegvriendelijke omgeving en de doelgroep.
2. Onderzoek behoefte achter de vraag om een beweegplek te realiseren en onderzoek of het plaatsen van hardware voldoet aan deze behoefte. Wees hierbij alert op de invloed van leveranciers van beweegtoestellen.
3. Wanneer er voor wordt gekozen om een beweegplek te realiseren gebruik dan het BVO-model om de beweegplek succesvol te realiseren.

Publicaties:

- VSG-magazine
- Allesoversport.nl
- Kennisbank sport en bewegen
- Nieuwsbrieven voor gemeenten

We kennen allemaal de troosteloze aanblik van de gemiddelde beweegtuin in de publieke ruimte: aangelegd met goede bedoelingen, maar in de praktijk nauwelijks gebruikt. Ondanks deze ervaringen blijven de inwonersinitiatieven voor nieuwe beweegtuinen of fitnessvoorziening voor ouderen bij gemeenten binnenkomen. De vraag waar gemeenten echter mee zitten is: Wat werkt? Of zoals een gemeenteambtenaar het verwoordt: "Het is waardevol is als ik weet wat de succesfactoren zijn, want die nemen we mee in nieuwe initiatieven." Fontys Sport en Bewegen en de Academische werkplaats Gezonde Leefomgeving zochten antwoorden in twee onderzoeken. Het beweegvriendelijke omgeving model (Kenniscentrum Sport & Bewegen, 2021) met hardware, software en orgware, stond centraal bij het zoeken naar succesfactoren voor een goed gebruikte beweegvoorziening voor ouderen.

Tekst: Maartje Kunen (docent & onderzoeker Fontys Sport en Bewegen, Lectoraat move to be), Yvonne Vendrig-de Punder (arts Maatschappij en Gezondheid UMC Utrecht) en Inge van den Broek (adviseur milieu en gezondheid GGD'en Brabant)

ZOEKEN

THEMA'S

Wat maakt een beweegtuin top of flop?

Delen

Overzichtsartikel

Publicatiedatum: 10-12-2024

10 min

Regelmatig bewegen loont – zeker voor senioren telt elke stap. Senioren ervaren belemmeringen in hun leefomgeving om meer te bewegen. Een beweegtuin is een mogelijke oplossing. In dit artikel ontdek je hoe je bestaande voorzieningen kunt benutten (hardware), wanneer extra activiteiten nodig zijn (software), hoe je omgaat met beheer en onderhoud (orgware) en wat nog meer belangrijk is voor het succes van een beweegtuin.

AUTEUR(S)

Jeroen Hoyng

Maartje Kunen

Emma Kappé

Wat heeft je het meest verrast?

- Focusgroepen is zowel onderzoeksmethode als interventie. Tijdens de focusgroepen kwamen deelnemers zelf met evaluatiepunten en verbeterpunten voor beleid/uitvoering.

Wat liep er anders dan verwacht?

- Bij advisering aan gemeenten is onderbouwd advies over beweegtuinen niet altijd succesvol doordat er andere belangen spelen (financieel, politiek) die vaak de doorslag geven.

De 3-30-300 vuistregel voor groen en mentale gezondheid

Onderzoeksproject

De 3-30-300 vuistregel voor groen en mentale gezondheid

Onderzoeksteam

- Karien van den Bergh (GGD Hart voor Brabant)
- Ulrike Gehring (Universiteit Utrecht / IRAS)
- Sabine Denissen en Linda Blous (GGD'en Brabant)
- Lisa van den Brekel (GGD Brabant Zuidoost)

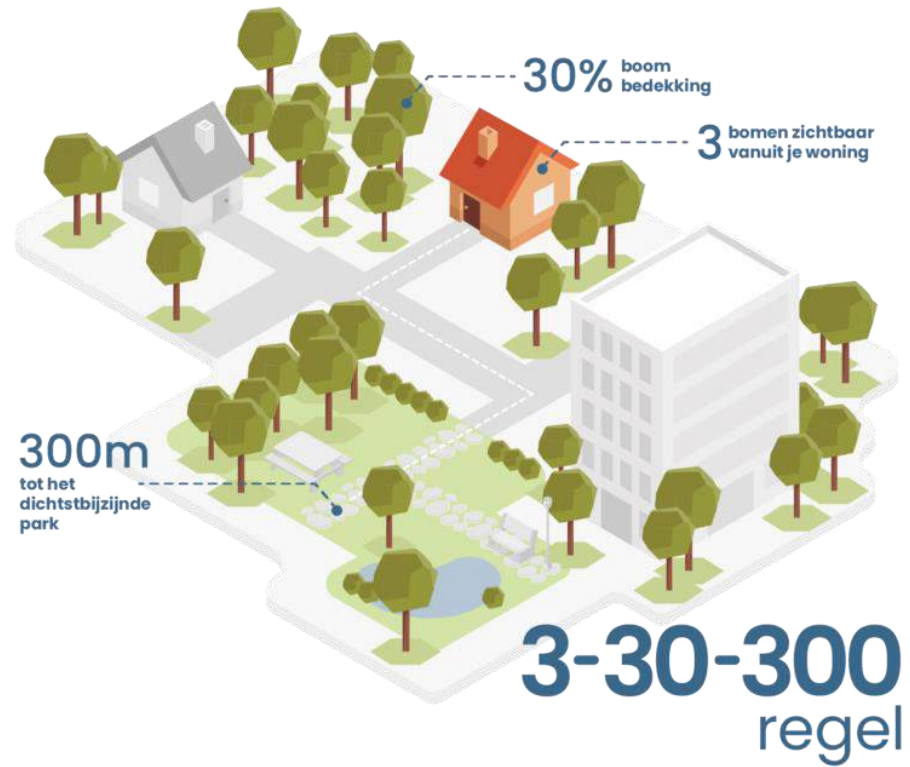
Belangrijke partners

- Dirk Voets en Joost Verhagen (Cobra Groeninzicht)
- Wilma Zijlema (GGD Drenthe)
- Gemeente Oss, Breda en Deurne

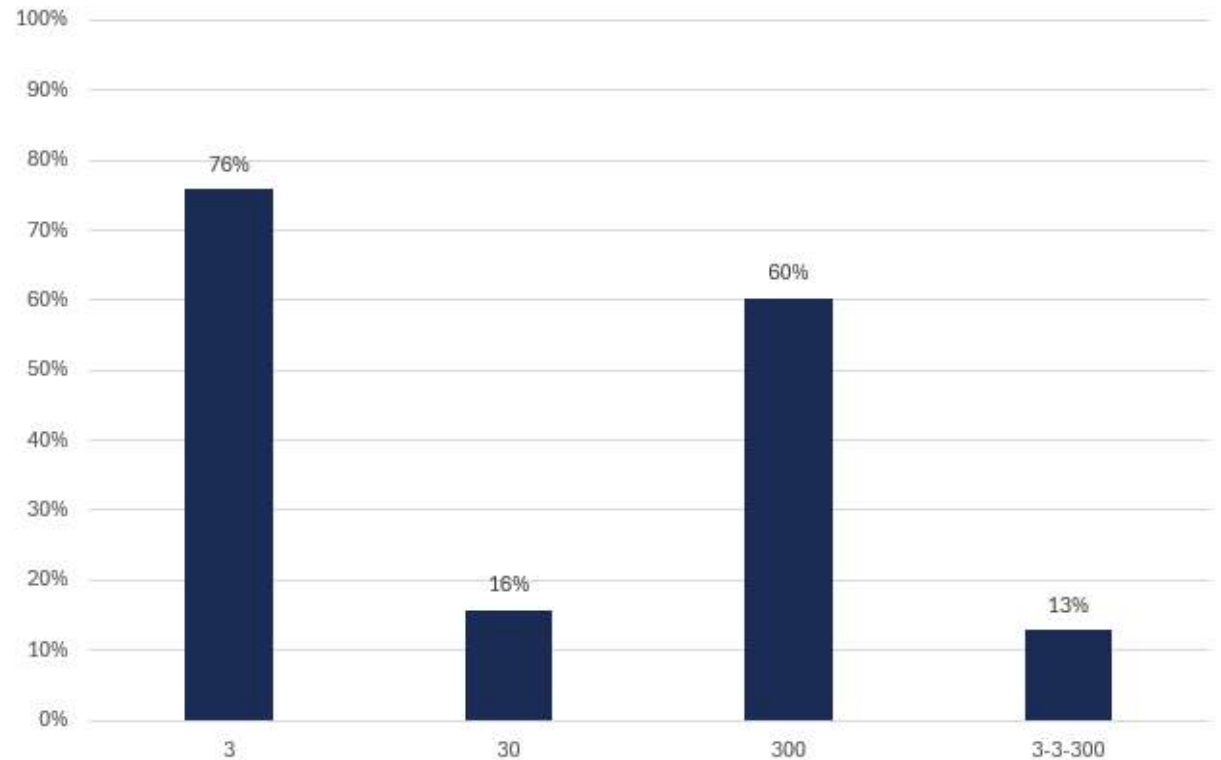
Dit project loopt en wordt in het voorjaar van 2025 afgerond.

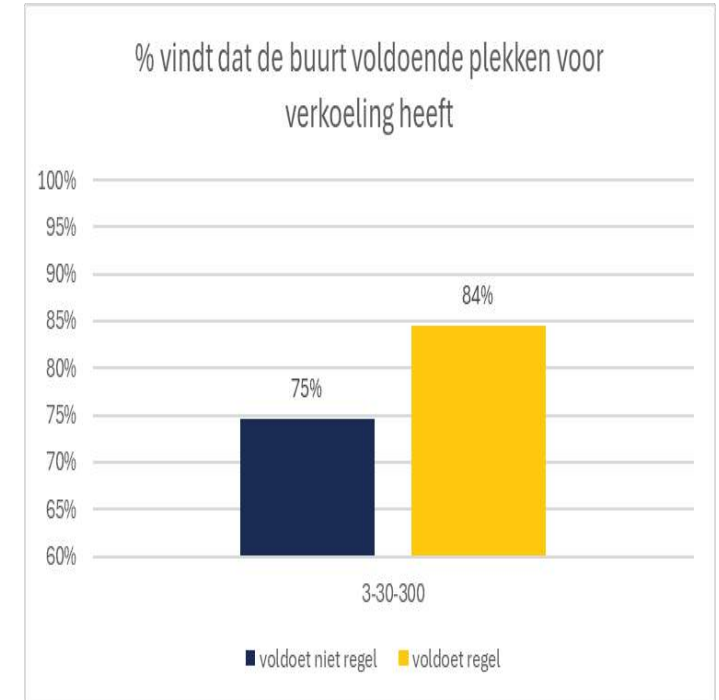
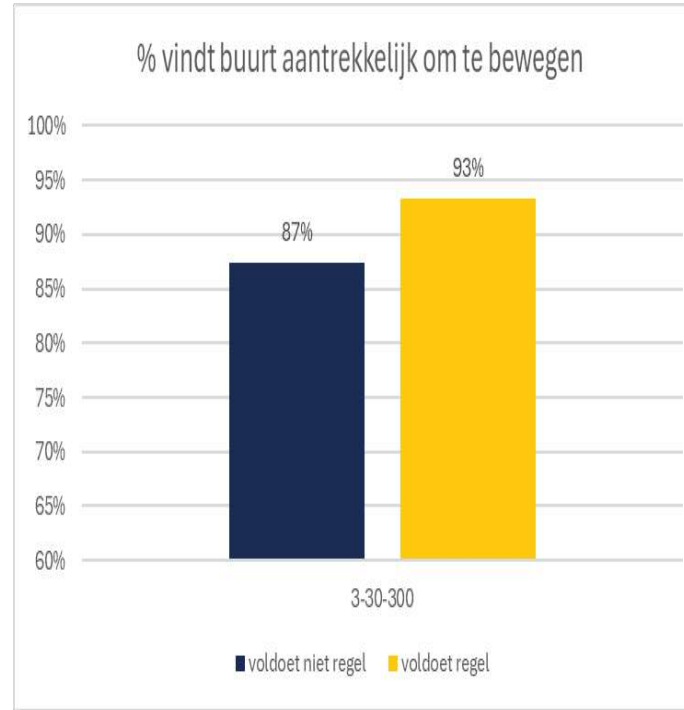
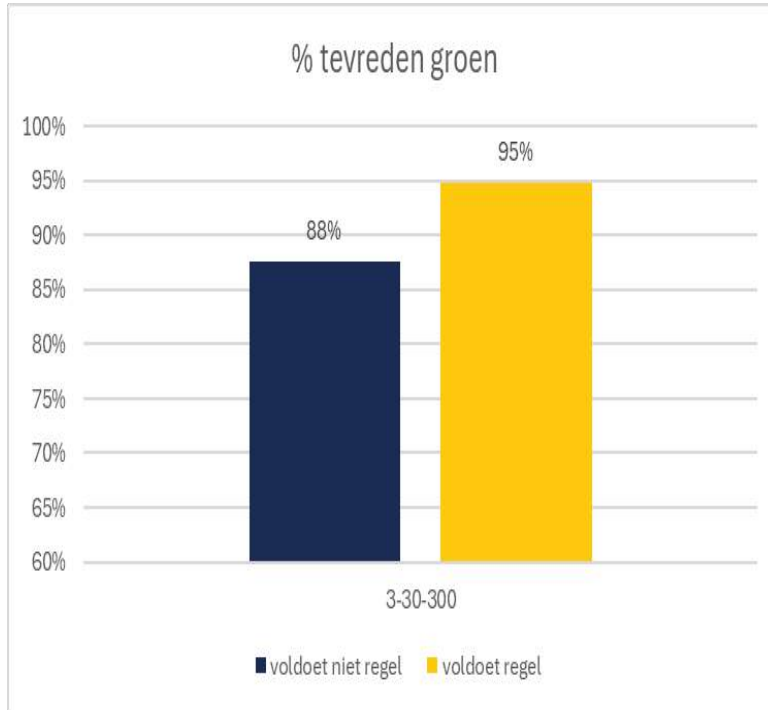
Wat heb je gevonden?

% Voldoet aan de 3-30-300 regel

Wat heb je gevonden?

Mensen over het algemeen positief

Voldoe je aan de regel? -> % vaker positief

Grotere verschillen in stedelijke gebieden

Wat heeft je het meest verrast?

- Dat er geen associaties werden gevonden tussen de 3-30-300 regel en mentale gezondheid
- Dat in stedelijk gebied en in gebieden met een lage SES-WOA score vaker aan (onderdelen van) de 3-30-300 regel wordt voldaan

Wat liep er anders dan verwacht?

- Het werken in de CBS microdata meer tijd kost van verwacht

Wat ga je ermee doen?

- ▀ Laatste resultaten uit de CBS microdata halen
- ▀ Rapport
- ▀ Laten zien dat de beleving van de omgeving positiever is als de woning van iemand voldoet aan de 3-30-300 regel voor groen
- ▀ Uitleggen dat we ondanks dat we geen associaties vinden met de 3-30-300 regel het belangrijk is om te investeren in groen

A photograph of two children, a boy and a girl, walking away from the camera on a paved path in a park. They are both wearing pink t-shirts and yellow shorts. The boy is on the right, pushing a blue kick scooter. The girl is on the left, also on a scooter. The path is surrounded by green grass and trees. In the background, there are more trees and a building under a blue sky with some clouds. A semi-transparent white rectangular box is overlaid on the middle of the image, containing the text 'Groen & participatie in (w)arme wijken' in a dark blue font.

Groen & participatie in (w)arme wijken

Desktopstudie

Groen & participatie in (w)arme wijken

┐Onderzoeksteam

- Marjolein Stoopendaal (GGD West-Brabant)
- Ike Kroesbergen (GGD West-Brabant)

┐Belangrijke partners

- Hanneke Kruize (Hogeschool Utrecht/RIVM)
- Hadewych Cliteur (Pharos)
- Linda Blous (Brabantse GGD'en)
- Elke Hilderink (GGD NOG)

Dit project loopt en wordt in maart 2025 afgerond.

Wat heb je gevonden?

- Er zijn veel verschillende vergroeningsinitiatieven in kwetsbare wijken waarin wordt samengewerkt met bewoners
- Er zijn mooie en zeer nuttige lessen te halen uit bestaande initiatieven
- Initiatiefnemers delen deze lessen graag en zijn trots
- Er is behoefte aan bundeling van geleerde lessen over samenwerking met bewoners

Wat ga je ermee doen?

- Rapportage en factsheet opleveren
- Presentatie delen binnen de Werkgroep Groen
- Mogelijkheden verkennen via VNG – bron voor gemeenten
- Suggesties? Waar resultaten te delen?

Wat heeft je het meest verrast?

- ▀ Gesprekken met betrokkenen; enthousiasme, passie voor groen en voor samenwerking met inwoners, bereidheid tot delen
- ▀ Creativiteit en sociaal ondernemerschap

Wat liep er anders dan verwacht?

- ▀ Project zal iets langer doorlopen dan verwacht, maar hierdoor kunnen we studenten HU inzetten

An illustration of a factory with various structures, including smokestacks emitting grey smoke, large storage tanks, and buildings with windows. In the foreground, there are green fields and a body of water. Four red circular pipes are shown discharging a thick, yellowish-brown liquid into the water. A semi-transparent white rectangular box is centered over the image, containing the text.

Overheidsoptreden langdurige verontreiniging

Onderzoeksproject

Overheidsoptreden langdurige verontreiniging

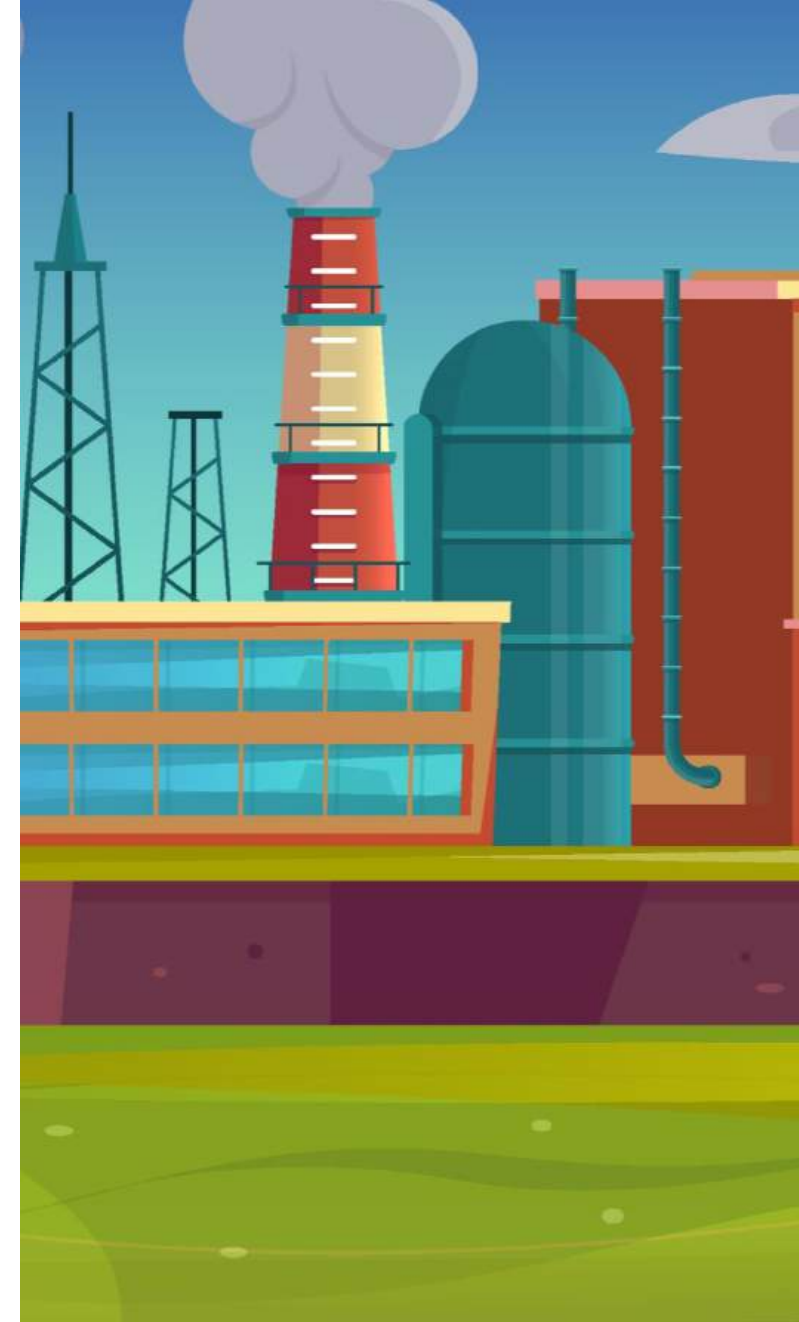
┐Onderzoeksteam

- Job Tamminga, Arne Mellaard, Lisa van Son, Henk Saak, Ellen Vermeulen (GGD ZHZ)

┐Belangrijke partners

- Dr. Mariëlle Beenackers (Erasmus MC/CEPHIR)
- Prof. Dr. Lieselot Bisschop (Erasmus Universiteit)
- Judith Dijkers (GGD Brabant)
- Michiel Hoorweg (Ministerie van VWS)
- Nanette van Ameijde (gemeente Dordrecht)
- Dr. Tom Koeman (GGD RR en projectmentor)

Dit project loopt en wordt in juni 2025 afgerond.

Wat is de vraag?

Welke patronen zijn te herkennen in de wijze waarop overheden (beleidsmatig) reageren op langdurige chemische verontreiniging die de publieke gezondheid bedreigt? En hoeverre is hierbij aandacht voor het proces van het veranderen van de leefwereld van bewoners?

➤ Sociaal wetenschappelijk perspectief

➤ PFAS

Wat ben je aan het doen?

- Semi gestructureerde interviews met wetenschappelijke en professionele experts
- (Focus)Groep interviews met inwoners
- (Grijze) Literatuur
- Thematische analyse

Hoe verloopt het onderzoek?

✓ Eerste fase is afgerond

✓ Tweede fase van verrijking vanuit inwoners en professionals is gestart.

Eerste inzichten?

✓ Verontreiniging als proces:

- Proces van onzichtbaar probleem, naar erkenning en schuld
- Machteloosheid inwoners: pas zichtbaar voor systeem als onderzocht en bewezen is
- Gefragmenteerd systeem dat ingericht is op norm en niet gezondheid

Heb je hier een mening over? Dan zoeken we misschien wel jou!

The background image is a collage of modern high-rise apartment buildings. On the left, a large, textured brick building with many windows is prominent. To its right, several other modern buildings of varying heights and architectural styles are visible, including one with a distinctive cantilevered top. The sky is a clear, bright blue. A semi-transparent white rectangular box is overlaid on the middle of the image, containing the title text.

Gezondheidseffecten van wonen in hoogbouw

Desktopstudie

Gezondheidseffecten van wonen in hoogbouw

┐Onderzoeksteam

- Amy Kragt & Tom Koeman (GGD Rotterdam-Rijnmond)

┐Belangrijke partners

- Mariëk van Veelen (GGD Rotterdam-Rijnmond) & Mariëlle Beenackers (Erasmus MC)

Dit project loopt en wordt in april 2025 afgerond.

Wat gaan we doen?

- Wetenschappelijke en grijze literatuur
- Gezondheid & hoogbouw: geluid, luchtkwaliteit, windhinder, hitte, groen, sociaal contact en mentaal welbevinden
- Nieuwe hoogbouw (na 2000)
- Vraag naar sociaal aspect, optimale hoogte en GGD-advies
- Veel interesse, mogelijk aanleiding voor vervolgonderzoek

